

> Retouradres Postbus 20901 2500 EX Den Haag

De voorzitter van de Eerste Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20017
2500 EA DEN HAAG

**Ministerie van
Infrastructuur en
Waterstaat**

Rijnstraat 8
2515 XP Den Haag
Postbus 20901
2500 EX Den Haag

T 070-456 0000
F 070-456 1111

Ons kenmerk
ILT-2024/27702

Bijlage(n)
2

Datum 20 juni 2024
Betreft Aanbieden Jaarverslag ILT IOD

Geachte voorzitter,

Bijgaand wordt aan de Kamer het Jaarverslag 2023 van de Inlichtingen- en Opsporingsdienst van de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) aangeboden. Het jaarverslag wordt gelijktijdig aan de voorzitter van de Tweede Kamer aangeboden.

De ILT werkt aan veiligheid, vertrouwen en duurzaamheid in transport, infrastructuur, milieu en wonen. Dit is een breed werkteerrein dat vele onderwerpen raakt. De Inlichtingen- en Opsporingsdienst van de ILT doet dat door opsporing op een groot aantal onderwerpen.

In dit jaarverslag komt aan de orde wat de Inlichtingen- en Opsporingsdienst van de ILT doet en in 2023 heeft bereikt. De Inlichtingen- en Opsporingsdienst van de ILT wil de toegevoegde waarde voor de maatschappij inzichtelijk maken voor eenieder die geïnteresseerd is in zijn werk.

Hoogachtend,

DE MINISTER VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT,

Mark Harbers

Inspectie Leefomgeving en Transport
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Jaarverslag 2023 ILT-IOD

Inlichtingen- en Opsporingsdienst van de Inspectie
Leefomgeving en Transport

Jaarverslag 2023

Inlichtingen en opsporingsdienst van de Inspectie Leefomgeving en Transport

Datum 07-06-2024

Colofon

Uitgegeven door Inspectie Leefomgeving en Transport

Postadres	Postbus 16191, 2500 BD Den Haag
Telefoon	088 489 00 00
Website	www.ilent.nl
Twitter/Instagram	@inspectieLenT

Inhoudsopgave

Voorwoord.....	4
Inleiding.....	5
Leeswijzer	5
Inspectie Leefomgeving en Transport.....	5
ILT-IOD.....	5
Functioneel Parket	6
Versterking stelsel van vergunningverlening, toezicht en handhaving	6
Groei ILT-IOD: Investeren in de toekomst	6
Samenwerking met partners	7
Hoofdstuk 1: Thema's en prioriteiten	8
Hoofdstuk 2: Cijfers en resultaten	9
Team Criminele Inlichtingen.....	9
Team Intelligence	9
Team Analyse	10
Afpakken crimineel vermogen	11
Strafrechtelijke onderzoeken.....	11
Strafrechtelijke interventies boa's.....	12
Hoofdstuk 3: Signaleringen en bestuurlijke rapportages	13
Alternatieve interventies.....	14
Internationaal	14
Hoofdstuk 4: Afdoeningen strafzaken.....	15
Afdoeningen FP	15

Voorwoord

Voor u ligt het jaarverslag van de Inlichtingen- en Opsporingsdienst (IOD) van de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT). Wij zijn de gespecialiseerde landelijke milieuoopsporingsdienst van Nederland. We streven naar een wereld waarin milieucriminaliteit geen bedreiging meer vormt voor onze maatschappij. We doen strafrechtelijke onderzoeken naar complexe of georganiseerde (inter)nationale milieucriminaliteit. Met onze kennis, expertise en het grote netwerk dragen we bij aan de bescherming van een gezonde, duurzame leefomgeving.

De zorgen om de leefomgeving nemen in onze samenleving steeds meer toe. Wij maken ons daar al langer zorgen over. De schade door milieucriminaliteit is groot en heeft zeer nadelige effecten op mens, dier en leefomgeving. Wij merken deze aandacht aan het groeiend aantal aangiften door burgers en belangengroepen. Maar het lastige aan milieuoopsporing is dat veel onopgemerkt blijft: de leefomgeving doet immers zelf geen aangifte. Bovendien vindt milieucriminaliteit vaak plaats bij legale organisaties die op een paar momenten illegale handelingen uitvoeren. Onze rol is om deze illegale handelingen zichtbaar te maken. Zodat schadelijke activiteiten stoppen en personen en organisatie verantwoordelijkheid gaan afleggen voor hun daden.

Als dienst gaan wij actief achter deze vorm van criminaliteit aan. Door informatie te verzamelen te delen, zorgen we dat we goed op de hoogte zijn van actuele criminele dreigingen binnen een bepaalde sector. Maar voor relevante signalen hebben we ook hulp nodig vanuit de maatschappij. We kunnen het niet alleen. Wij streven daarom naar een goede verbinding met onze samenwerkingspartners. Ook moeten inwoners of medewerkers van bedrijven ons nog beter weten te vinden. Deze laatste uitdaging gaan we de komende jaren graag aan.

Het afgelopen jaar stond grotendeels in het teken van de ontwikkeling van onze dienst. Wij zullen ons de komende jaren doorontwikkelen. Om nog meer en betere opsporingsonderzoeken te draaien en zo nog meer maatschappelijk effect te bereiken. In verbinding met onze eigen ILT en de rest van onze omgeving. We signaleren belangrijke dreigingen ook aan het bestuur en de politiek, zodat zij op de hoogte zijn van de risico's en maatregelen kunnen nemen om deze te voorkomen. Zo willen we de komende jaren meer zichtbaar en aanspreekbaar voor Nederland zijn. Samen met al onze bevlogen collega's gaan we deze uitdagingen graag aan. Met deze blik vooruit willen we nu impact maken voor de toekomst van Nederland. Omdat de leefomgeving ons aan het hart gaat.

Arnold Posthuma

Hoofd ILT-IOD

Inleiding

Jaarlijks stelt de Inlichtingen en Opsporingsdienst van de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT-IOD) met het Functioneel Parket (FP) een handhavingsarrangement op, waarin de afspraken staan over de inzet van strafrecht en de afhandeling van opsporingsonderzoeken. Zoals beschreven in artikel 11 van de Wet op de bijzondere opsporingsdiensten wordt over de invulling van deze afspraken jaarlijks gerapporteerd. De minister van Infrastructuur en Waterstaat verzendt het jaarverslag na vaststelling aan de Staten-Generaal.

Leeswijzer

De inleiding gaat na een korte toelichting op de taken en rollen van de ILT en FP in op de uitbreiding van de ILT-IOD en de samenwerking met haar partners. In hoofdstuk 1 staan de thema's en prioriteiten van 2023 beschreven. Hoofdstuk 2 bevat de cijfers en resultaten over 2023. Hoofdstuk 3 gaat naast signaleringen en rapportages ook in op alternatieve interventies en internationale activiteiten. Hoofdstuk 4 bevat tenslotte de afdoeningen door het Functioneel Parket.

Inspectie Leefomgeving en Transport

De Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) is de toezichthouder van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat. Met 1.600 medewerkers werkt de ILT dagelijks aan veiligheid, vertrouwen en duurzaamheid in transport, infrastructuur, milieu en wonen. De ILT bestrijkt meer dan 170 verschillende onderwerpen. Niet voor niets hebben alle inwoners van Nederland te maken met de resultaten van de ILT. Denk aan veilig en betrouwbaar openbaar vervoer, een woning huren van een betrouwbare woningcorporatie of zonder risico water uit de kraan drinken. Maar ook droge voeten houden achter de dijken, is een taak van de ILT.

ILT-IOD

De ILT-IOD is de gespecialiseerde milieuopsporingsdienst van Nederland. Zij heeft de kennis en expertise om complexe strafrechtelijke onderzoeken uit te voeren op het gebied van leefomgeving, transport en wonen. De opsporingsdienst richt zich op georganiseerde criminaliteit die vaak gebruikmaakt van internationale (financiële) constructies en handelsstromen. Zonder ingrijpen van de overheid zou uiteindelijk onherstelbare schade ontstaan aan mens, milieu en maatschappij.

De ILT-IOD voert strafrechtelijke onderzoeken uit onder leiding van het Functioneel Parket (FP) van het Openbaar Ministerie (OM). In voorkomende gevallen in samenwerking met politie, andere landelijke opsporingsdiensten en buitengewone opsporingsambtenaren van bijvoorbeeld omgevingsdiensten.

Functioneel Parket

Het FP is een specialistisch, landelijk opererend onderdeel van het OM, dat zich toelegt op de bestrijding van complexe fraude, milieucriminaliteit en complexe ontnemingszaken afwikkelt. Bij het uitvoeren van deze taken is het FP verantwoordelijk voor de opsporing en vervolging van strafzaken waarin een bijzondere opsporingsdienst het opsporingsonderzoek doet.

Het FP streeft ernaar om, met de handhavingpartners, continu op de hoogte te zijn van actuele ontwikkelingen in de samenleving en van de bedreigingen en risico's op het gebied van financieel-economische fraude en milieucriminaliteit. Vanuit deze hoogwaardige kennispositie selecteert het FP, met opsporingsdiensten en toezichthouders, de meest relevante zaken voor de strafrechtelijke afdoening.

Versterking stelsel van vergunningverlening, toezicht en handhaving

Om de aanpak van milieucriminaliteit te versterken, is de ILT-IOD, de kleinste van de 4 bijzondere opsporingsdiensten, vanaf juli 2022 bijna verdubbeld in formatie (van 70 naar meer dan 130 medewerkers). Dit naar aanleiding van de aanbevelingen van de commissie Van Aartsen in 2021 om het stelsel van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH-stelsel) te verbeteren (Commissie van Aartsen, 2021 'Om de leefomgeving'). 1 van de aanbevelingen was 'Meer prioriteit, capaciteit en inzet voor strafrechtelijke handhaving en vervolging'. In de voorjaarsnota van 2022 is daarom een bedrag gereserveerd oplopend van 2 naar structureel € 6 miljoen (over een periode van 3 jaar) voor de versterking van de ILT.

Een aanzienlijk deel van de extra middelen is besteed aan de uitbreiding van medewerkers bij de ILT-IOD. Deze uitbreiding versterkt de informatiepositie en vergroot de mogelijkheden om meer strafrechtelijke onderzoeken uit te voeren. Er wordt tevens een sterkere verbinding gelegd tussen opsporing aan de ene kant en toezichtafdelingen aan de andere kant.

Groei ILT-IOD: Investeren in de toekomst

2023 stond voor de ILT-IOD in het teken van werven en opleiden. De werving van de ILT-IOD bestaat uit verschillende functies zoals coördinatoren van strafrechtelijke onderzoeken, dossiervormers, analisten, financiële en tactische rechercheurs. In totaal werden in 2023 meer dan 90 arbeidsvoorwaardengesprekken gevoerd.

Naast deze groei van de ILT-IOD, zijn ook veel ervaren medewerkers met pensioen gegaan. In 2023 is er, net als in 2022, dan ook flink geïnvesteerd in het werven en opleiden van rechercheurs en het laten behalen van de opsporingsbevoegdheid van onze nieuwe collega's. Gemiddeld duurt een opleiding 6 maanden voordat een rechercheur daadwerkelijk aan de slag kan gaan in een strafrechtelijk onderzoek. Vervolgens zal het enige tijd duren voor de rechercheur zich ontwikkelt van startbekwaam naar vakbekwaam. De uitbreiding zette een stevige druk op de organisatie. Binnen het Programma Versterking Milieuopsporing was er daarom volop aandacht voor teamontwikkeling en leiderschap.

De extra capaciteit zal zich eind 2024 naar verwachting vertalen in meer onderzoeken en zichtbare resultaten.

Samenwerking met partners

De ILT-IOD heeft in 2023 meer nadruk gelegd op samenwerking met toezichtafdelingen binnen de ILT en met andere diensten. Zo is er samenwerking met toezicht gekomen voor de thema's zeer zorgwekkende stoffen (ZZS), afval, bodem en kunststof. Er zijn expertsessies voor deze onderwerpen georganiseerd met deelname van de ILT, politie, omgevingsdiensten, Rijkswaterstaat en het RIVM.

Een ander goed voorbeeld van samenwerking tussen Opsporing en Toezicht is het Fraude Expertise Knooppunt (FEK). Dit heeft tot doel om de samenwerking op het gebied van toezicht en opsporing binnen de ILT-keten te versterken en uit te breiden. Hierin werkt de ILT-IOD samen met het team Specialistische handhaving binnen 1 van de toezichtafdelingen binnen de ILT. Het FEK is gericht op de (BOA)inspecteurs van de ILT om hen te adviseren, begeleiden en coachen en mee te rechercheren bij ingewikkelde handhaving. Steeds zal beoordeeld worden welk interventiemiddel het meest passend is, gericht op het te behalen effect. Daarmee ontstaat er een beter zicht op signalen binnen de markt, die weer als basis dienen voor nieuwe opsporingsonderzoeken.

Uitgelicht: Fraude vaarbevoegdheidsbewijzen

De ILT-IOD verricht sinds 2022 in een speciaal samenwerkingsverband met de afdeling Toezicht van de ILT een uitvoerig onderzoek naar fraude bij vaarbevoegdheidsbewijzen. Hierbij kwam aan het licht dat de bemanning van schepen en een tussenpersoon structureel fraude pleegden bij het opstellen van de documenten ten behoeve van een vaarbevoegdheidsbewijs. In totaal zijn 12 specifieke gevallen van fraude onderzocht. De ILT-IOD heeft inmiddels diverse zaken aangeleverd bij het Functioneel Parket (OM). Het FP heeft in een aantal zaken schikkingen getroffen met de verdachte (rechts)personen. De geldboetes variëren van honderden tot duizenden euro's. Aan een aantal zaken werkt de ILT-IOD nog.

Hoofdstuk 1: Thema's en prioriteiten

De ILT is verantwoordelijk voor de handhaving (toezicht en opsporing) van veel uiteenlopende regelgeving. Het aandachtsgebied van de ILT omvat meer dan 170 onderwerpen. Het werk van de ILT is veelomvattend en vaak complex. Dat betekent dat de ILT niet alles kan doen en het maken van keuzen noodzakelijk is. De ILT-IOD zet de schaarse capaciteit en middelen daarom vooral dáár in waar de meeste risico's optreden. En waar toezicht en handhaving de meeste schade aan de samenleving kan voorkomen. Dit zoals beschreven in de ILT-brede risicoanalyse (IBRA). Zie: [ILT-brede risicoanalyse 2023 | Rapport | Inspectie Leefomgeving en Transport \(ILT\) \(ilent.nl\)](#)

Binnen de Strategische Milieukamer (SMK) werkt de ILT samen met het FP, de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit-IOD, de Nederlandse Arbeidsinspectie-IOD, politie en lokale overheden aan de strafrechtelijke aanpak, beleid en prioriteiten van milieucriminaliteit. De ILT en het FP werken vanuit de SMK aan een programmatische aanpak op het gebied van afval en zeer zorgwekkende stoffen (ZZS). Binnen deze integrale aanpak wordt telkens afgewogen op welk moment welke interventies geschikt zijn.

De ILT-IOD richt zich op die onderwerpen waar volgens de IBRA de grootste milieuschade ontstaat. Daarnaast doet de ILT-IOD vanuit haar wettelijke taak onderzoek naar fraude en integriteitsschendingen bij woningcorporaties. Dit onderwerp is apart benoemd bij haar belangrijkste risico's.

In 2023 lag de focus op 6 onderwerpen met belangrijkste risico's:

- Afval
- Bodem- en grondwaterkwaliteit
- Reach en biociden (ZZS)
- OAS en F-gassen
- Emissies
- Autoriteit woningcorporaties

De ILT-IOD richt zich binnen al deze onderwerpen ook op certificerende instellingen, intermediairs en facilitators.

Uitgelicht: Energielabels

In 2023 heeft de ILT-IOD [onderzoek gedaan naar fraude met energielabels²](#), [lees ook dit artikel in Trouw](#). Het onderzoek richt zich op een verdachte die honderden energielabels zou hebben afgegeven, die niet in de landelijke database EP-online staan. De ILT controleert op de aanwezigheid van een geldig [energielabel](#) bij verkoop, verhuur en oplevering van woningen en utiliteitsgebouwen zoals kantoren en winkels. Commerciële advertenties voor verkoop en verhuur hiervan vallen ook onder dit toezicht. Met haar toezicht wil de ILT bijdragen aan de bewustwording voor de energiezuinigheid van woningen en de verduurzaming van woningen stimuleren, zodat het energieverbruik afneemt.

Hoofdstuk 2: Cijfers en resultaten

In 2022 heeft de ILT-IOD in het Handhavingsarrangement afspraken gemaakt met het FP over de aanpak van milieucriminaliteit en de te behalen doelstellingen voor 2023. Dit zijn doelstellingen voor de verschillende ILT-IOD producten op het gebied van Team Criminele Inlichtingen (TCI), intelligence, analyse, opsporing en financieel beslag. Hieronder volgt een verslag van de beoogde en de behaalde resultaten.

Team Criminele Inlichtingen

Het Team Criminele Inlichtingen (TCI) verzamelt, verifieert en analyseert criminele inlichtingen ter bestrijding van (zware) milieucriminaliteit en andere fraude op ILT-domeinen. Deze informatie is afkomstig van informanten die hun verhaal vertrouwelijk bij de ILT willen doen. Het doel hiervan is enerzijds opsporingsonderzoeken te initiëren of te ondersteunen en anderzijds om een criminaliteitsbeeld vast te stellen. De producten die het TCI maakt zijn processen-verbaal, criminele inlichtingen rapporten (CIR) en risicosignalen. Het TCI draagt daarmee bij aan informatiegestuurde opsporing en het tegengaan van zware milieucriminaliteit.

Eind 2023 is de ILT-IOD gestart met de uitrol van een gemeenschappelijke intelligence opdracht. De gemeenschappelijke intelligence opdracht is een eenduidige manier van samenwerken tussen de 3 teams TCI, Informatie, Data en Analyse en Intelligence. Niet het team staat bij deze aanpak centraal, maar het inwinnen van informatie over een relevant onderwerp. De verschillende experts van de genoemde teams buigen zich in deze gezamenlijke opdracht over een geprioriteerd onderwerp. Op deze manier wordt de beschikbare informatie optimaal gebruikt en wordt ieders expertise optimaal ingezet. Met deze manier van werken loopt de ILT-IOD voorop in de ontwikkelingen binnen opsporingsland.

Tabel 1: Resultaten TCI

	Proces-verbaal	Criminele inlichtingen rapport	Risicosignaal
Doelstelling eind 2023	47	165	5
Behaald december 2023	39	180	1

Team Intelligence

De rol van informatierechercheurs is het verzamelen, verwerken en interpreteren van informatie op de binnen de ILT-IOD geprioriteerde onderwerpen. Dit doen ze onder andere door actief contact te onderhouden met partners van binnen en buiten de overheid. Daarnaast worden open en gesloten bronnen doorzocht zoals het internet, het register van de Kamer van Koophandel en politiestructuren.

Een melding komt binnen bij het team Intelligence. Bijvoorbeeld een melding vanuit de ILT, het bedrijfsleven of de burger. Intelligence beoordeelt en weegt of deze melding wordt opgepakt. De verzamelde en gedeelde informatie wordt beschreven in een informatierapport. Op basis van dit informatierapport wordt besloten of een strafrechtelijke interventie doeltreffend en passend is. Als inzet van strafrecht opportuun is, kan na deze weging een strafrechtelijk onderzoek worden gestart. Niet alle meldingen worden strafrechtelijk opgepakt. De beperkte opsporingscapaciteit en

prioritering op thema liggen hieraan ten grondslag. Indien mogelijk wordt informatie gedeeld met partners waaronder toezichthouders voor een eventuele bestuursrechtelijke aanpak.

De ILT-IOD houdt afzonderlijk bij op welke thema's de producten worden opgeleverd. Het grootste aantal meldingen (27) en Criminele inlichtingen rapportages (75) zijn gedaan op het onderwerp met de grootste potentiële milieuschade: afval. Ook is afval het thema waarop de meeste afgeronde onderzoeken zijn (3).

Naast de prioriteiten houdt de ILT-IOD ook ruimte voor zaken die vanwege actualiteit of een sterk signaal opgepakt worden. In 2023 betrof dit 2 meldingen en 63 criminele inlichtingen rapportages. Voor de onderzoeken betreffen dit met name zaken die in samenwerking met toezicht worden opgepakt vanuit het Fraude Expertise Knooppunt (5).

Tabel 2: Resultaten Intelligence

	Meldingen	Informatierapporten
Doelstelling eind 2023	150	30
Behaald december 2023	125	28

Team Analyse

De versterking van de ILT-IOD is onder andere gericht op het verbeteren van de informatiepositie van de ILT-IOD. Al aan het begin van de uitbreiding is geïnvesteerd in een nieuw team: team Informatie, Data en Analyse (IDA) voor het versterken van data-en informatie gestuurd werken binnen de ILT-IOD. Doordat nieuw aangenomen analysecollega's sneller ingewerkt waren, is de productie een stuk hoger dan verwacht.

Het resultaat bestaat in 2023 vooral uit operationele analyses. In 2024 maakt de ILT-IOD onderscheid tussen tactische en operationele analyses. Operationele analyses zijn analyses die zijn uitgevoerd binnen strafrechtelijke onderzoeken. Een tactische analyse bestaat uit een domeinbeeld (beeld van een branche of thema), analyse van modus operandi (de manier waarop een delict is gepleegd) of risico-indicatoren op een geprioriteerd milieuthema. Hiermee wordt bijvoorbeeld een beeld verkregen van de achtergrond, patronen en risicofactoren voor crimineel gedrag binnen een sector. In 2023 is bijvoorbeeld het domeinbeeld Biodiesel opgeleverd en gedeeld met de toezichthouder.

Tabel 3: Resultaten Analyse

	Analyses
Doelstelling eind 2023	4
Behaald december 2023	29

Afpakken crimineel vermogen

Omdat financieel gewin de belangrijkste drijfveer is voor het plegen van milieucriminaliteit, is bij alle strafrechtelijke onderzoeken aandacht voor het afpakken van crimineel verkregen vermogen. In 2023 heeft de ILT-IOD ongeveer € 800.000 conservatoir beslag gelegd. Conservatoir beslag is het beslag dat voorafgaand aan de rechtszaak wordt gelegd op bezittingen of bankrekeningen. Het totaalbedrag is minder dan het streefbedrag van € 10 miljoen. Dit komt vooral doordat de lopende onderzoeken in 2023 geen sterke financiële component hadden, of dat het onderzoek zich niet in de beslagfase bevond. Ook is de uitbreiding van de ILT-IOD, waarbij veel energie is gaan zitten in de werving en opleiding van nieuwe medewerkers een factor. Hieronder waren een groot aantal financiële rechercheurs. Kijkend naar de beslagdoelstellingen van andere Bijzondere Opsporingsdiensten zou een doelstelling van € 3.400.000 in verhouding zijn tot de grootte van de ILT-IOD.

In 2023 was het behaalde incasso, oftewel het geïnde bedrag van de schikking, ruim € 4,9 miljoen. Daarvan heeft € 4,8 miljoen betrekking op onderzoeken naar fraude met biotickets en herhaaldelijk witwassen door gebruik te maken van valse facturen. Het geschatte wederrechtelijk verkregen voordeel is berekend voor een bedrag van ruim € 5,8 miljoen.

Tabel 4: Resultaten conservatoir beslag

	Beslag in euro's
Doelstelling eind 2023	€ 10.000.000
Behaald december 2023	€ 800.000

Strafrechtelijke onderzoeken

In 2023 waren er bij de ILT-IOD ongeveer 20 lopende strafrechtelijke onderzoeken. Eind 2023 zijn er door de ILT-IOD 12 strafrechtelijke onderzoeken afgerond. Deze resultaten liggen onder de afgesproken doelstelling van 20 onderzoeken. Dit is deels te verklaren doordat bij de versterking van de ILT-IOD de opsporingsteams pas als laatste zijn uitgebreid. Deze medewerkers kwamen pas eind 2023 of zelf begin 2024 binnen. Daarnaast draait de ILT-IOD in samenwerking met politie en omgevingsdiensten 2 omvangrijke, strafrechtelijke onderzoeken naar zware milieucriminaliteit, die veel capaciteit vergen. Dit zijn het [onderzoek naar DuPont/Chemours](#) en het [onderzoek naar Tata Steel](#).

Naast de reguliere onderzoeken zijn in 2023 4 rechtshulpverzoeken afgerond.

Tabel 5: Resultaten opsporing

	Regulier	FEK	Rechtshulpverzoek
Doelstelling eind 2023	10	10	5
Behaald december 2023	6	6	4

Strafrechtelijke interventies boa's

Naast onderzoeken door de algemene opsporingsambtenaren (aoa's) van ILT-IOD is er in de strafrechtelijke handhaving een belangrijke rol weggelegd voor buitengewoon opsporingsambtenaren (boa's). Per 1 januari 2023 waren 153 boa's werkzaam binnen de ILT. Alle boa's van de ILT dragen een zogenoemde 'dubbele pet'. Dit betekent dat deze inspecteurs in de praktijk zowel toezichthoudende als opsporingsbevoegdheden hebben.

De boa's van de ILT zijn formatief geplaatst bij verschillende toezichtteams en bevinden zich daardoor verspreid door de organisatie. De dagelijkse inzet valt onder de verantwoordelijkheid van de betreffende afdelingen Risicovolle Stoffen, Toezicht Marktordening, Toezicht Milieu en Toezicht Veilige mobiliteit.

De boa kan op basis van zijn bevoegdheden een proces-verbaal opmaken en dat - afhankelijk van de materie - sturen naar het FP of arrondissementsparket. Het betreft hier meestal relatief eenvoudig vast te stellen overtredingen en misdrijven (Strafrecht materiële wetten, Wet economische delicten en andere bijzondere wetten). De boa kan, in gevallen waarin de wet die mogelijkheid biedt, gebruikmaken van een strafbeschikking. Voor complexe zaken kan opsporing door de ILT-IOD worden gestart. De onderstaande cijfers zijn afkomstig uit het registratiesysteem van de ILT en zijn van toepassing op zowel zaken van het FP als de arrondissementsparketten.

Tabel 6: Strafrechtelijke interventies BOA

	Resultaten 2023	Indicatieve aantallen
Proces-verbaal	629	400
Verkort proces-verbaal (lik op stuk)	39	45
Verkort proces-verbaal (Combibon)	259	250

Hoofdstuk 3: Signaleringen en bestuurlijke rapportages

Zodra de ILT-IOD vanwege veiligheid, gezondheid en duurzaamheid tekortkomingen of risico's ontdekt, is het haar taak om deze bekend te maken. Dit kan leiden tot een bestuurlijke of signalerende rapportage in samenwerking met het FP. In 2023 heeft de ILT-IOD niet zelfstandig signaleringen en bestuurlijke rapportages uitgebracht, maar is wel aangesloten bij signaleringen die zijn uitgebracht binnen de ILT.

Een voorbeeld hiervan is de publicatie van een nieuwsbericht rondom stookolie. In Nederland komen brandstoffen op de markt die geproduceerd zijn voor de scheepvaart. Deze zware stookolie wordt door vracht- en bouwverkeer en in de agrarische sector toegepast als een vorm van dieselbrandstof. Dit veroorzaakt onder andere een hogere fijnstofemissie en uitstoot van stikstof. Dit heeft een nadelige invloed op de gezondheid en leefomgeving. Gezamenlijk doel van toezicht van het FP en de ILT-IOD is voorkomen dat brandstofmengsels die ernstige milieuschade veroorzaken, op de markt worden gebracht.

Uitgelicht: Stookolie

De ILT komt steeds vaker tegen dat vrachtverkeer en mobiele machines rijden op een brandstofmengsel dat wordt getypeerd als stookolie. Het rijden op deze stookolie is goedkoper dan rijden op diesel. Maar zeer slecht voor de gezondheid en het milieu. Komend jaar wordt hoogstwaarschijnlijk de accijnswetgeving en de milieuwetgeving aangepast. De ILT doet een dringend beroep aan deze bedrijven om nu al te stoppen met deze praktijk.

Alternatieve interventies

De ILT-IOD wil het strafrecht daar inzetten, waar er het meeste effect vanuit gaat. Daarom wordt de strafrechtelijke inzet, in afstemming met het FP, steeds in de context van andere interventies en barrières geplaatst. Zoals het samenwerken in een programmatische aanpak waarbij de strafzaken zijn ingebed in samenwerking met bestuurlijke toezichthouders. En door informatie en kennis uit onderzoeken beschikbaar te stellen aan anderen. Zo opereert het strafrecht niet geïsoleerd, maar in verbinding met andere vormen van handhaving, toezicht en nalevingsbevordering. Hiermee kan bovendien de strafrechtketen worden ontlast en kunnen de doorlooptijden worden versneld.

Daarom is het van belang om bij de start van een onderzoek te kiezen voor de meest passende (integrale) aanpak en interventie(s). In 2023 heeft de ILT-IOD getekend voor actieve deelname aan de Interventietoolbox 'Justia'. Deze toolbox kan in een vroeg stadium van een onderzoek ter inspiratie worden toegepast om een passende interventiestrategie te bepalen.

Internationaal

Aangezien criminaliteit zich weinig aantrekt van regio- of landsgrenzen heeft een toenemend deel van de strafrechtelijke onderzoeken een internationaal karakter. Het internationale speelveld van de ILT-IOD is vergelijkbaar met de ILT-taken en is zodoende zeer divers qua onderwerpen

De ILT-IOD werkt op operationeel niveau samen met Europol en een aantal relevante Europese lidstaten. Bijvoorbeeld via het uitwisselen van politie-informatie via de geëigende kanalen. Maar ook in het Europese samenwerkingsplatform European Multidisciplinary Platform Against Criminal Threats (EMPACT) en binnen 'joint investigation teams' (JIT). En binnen EUROPOL Operational Task Forces en meer strategisch via het opsporingsnetwerk EnviCrimeNet. De ILT-IOD heeft ook direct contact met organisaties als INTERPOL, de Verenigde Naties en het Europees bureau voor fraudebestrijding (OLAF). Dat geldt ook voor het netwerk van de Europese Unie voor de tenuitvoerlegging en handhaving van de milieuwetgeving (IMPEL).

Uitgelicht: Internationale samenwerking om illegale handel F-gassen tegen te gaan

Gefluoreerde broeikasgassen (F-gassen) dragen bij aan de opwarming van de aarde. Ozonlaag afbrekende stoffen (OAS) zijn slecht voor de ozonlaag. Daarmee zijn deze stoffen een bedreiging voor mens en milieu. Europese verordeningen zijn erop gericht ervoor te zorgen dat er steeds minder OAS en F-gassen in omloop komen en emissies te beperken. In de praktijk zorgen deze oplopende beperkingen ervoor dat de illegale handel sterk opkomt.

De ILT-IOD heeft ook in 2023 actief samengewerkt met ILT toezicht om illegale handel van deze stoffen terug te dringen. De IOD werkt hiertoe ook samen op internationaal niveau door het delen van informatie en kennis. Daarnaast nam de ILT-IOD in 2023 deel aan een activiteit van EMPACT (Europees multidisciplinair platform tegen criminele bedreigingen). Dit ging om strafrechtelijke samenwerking op F-gassen. Deze activiteit is in 2021 door de ILT-IOD geïnitieerd.

Hoofdstuk 4: Afdoeningen strafzaken

In deze paragraaf worden de resultaten met betrekking tot de afdoening door het Functioneel Parket (FP) weergegeven. Het gaat hierbij om strafzaken waarin het FP een straf heeft opgelegd of tot een sepot is gekomen, dan wel waarin een rechtbank uitspraak heeft gedaan.

Het betreffen afdoeningen die in het jaar 2023 zijn geregistreerd. Dit hoeft niet te betekenen dat deze strafzaken ook in 2023 door de opsporingsteams van de ILT-IOD zijn ingeleverd. Integendeel, een deel van deze strafzaken is 1 of meer jaren daarvoor door de ILT-IOD gestart dan wel afgerond. Er zijn verschillende factoren van invloed op het uiteindelijke moment van afdoening. Zoals complexiteit en omvang van een strafzaak, de duur van de regiefase bij het Kabinet Rechter-Commissaris en de beschikbare zittingscapaciteit bij de rechtbanken. Een strafzaak wordt afgedaan met een OM-afdoening (transactie, strafbeschikking, sepot) of met een rechterlijke uitspraak. In dit jaarverslag is uitgegaan van de 'geregistreerde parketnummers'. Eén parketnummer betekent in dit geval één verdachte.

Binnen onderzoeken komt het regelmatig voor dat bij verschillende verdachten (ieder met eigen parketnummer) verschillende vervolgingsbeslissingen genomen worden. Bijvoorbeeld wanneer zowel de natuurlijke persoon als de rechtspersoon wordt meegenomen als verdachte en op een later moment wordt besloten om 1 van de 2 te seponeren en de ander te vervolgen.

Afdoeningen FP

Het totaal aantal parketnummers dat in 2023 onder de ILT bij het FP is geregistreerd, bedraagt 269. Dit betreffen zowel zaken van de ILT-IOD als strafrechtelijke zaken van ILT-toezicht. Over datzelfde jaar zijn 204 parketnummers uitgestroomd; dat wil zeggen door het FP afgedaan.

In het jaar 2023 heeft het FP 30 parketnummers afgedaan op een totaal van 17 maatwerk onderzoeken. Onderstaande tabel (7) laat geregistreerde parketnummers zien die afkomstig zijn van (de Opsporingsdienst van) de ILT (kolom: Maatwerk). Daarnaast zijn 182 geregistreerde parketnummers (kolom: Standaard) afkomstig van de ILT, Toezicht en Handhaving. Standaard-processenverbaal zijn relatief 'compacte' strafdossiers waarin (nagenoeg) geen bijzondere opsporingsbevoegdheden zijn toegepast.

Tabel 7: FP-afdoeningen ILT

Wijze van afdoening	2023, Maatwerk	2023, Standaard
Dagvaarden	12	8
OM-strafbeschikking	9	93
Onvoorwaardelijk sepot	5	42
Oproepen ter terechtzitting n.a.v. verzet	0	6
Overdracht	2	0
Transactie	0	21
Voorwaardelijk sepot	2	6
Overig	0	6
Eindtotaal	30	182

Het Functioneel Parket is de afgelopen periode druk geweest met het wegwerken van oude werkvoorraden in verband met de verlichting van de strafrechtketen. Die inhaalslag is afgerond. Dat maakt dat het aantal sepots – in het bijzonder die van oude zaken - hoger is. In de loop van 2024 wordt daarom een daling verwacht.

Het aantal 'overdrachten' in bovenstaande tabel kan worden verklaard door de uitfasering van het interne registratiesysteem van het OM, van COMPAS naar GPS.

Uitgelicht: Biociden

De ILT-IOD heeft een opsporingsonderzoek afgerond naar het gebruik van een illegaal spinnenbestrijdingsmiddel. De IOD stelde vast dat door een verdachte de synthetische stof 'deltamethrin' werd toegevoegd aan een regulier schoonmaakmiddel. Hierdoor ontstond een illegaal bestrijdingsmiddel. Verkoop en het gebruik van dit middel is niet toegestaan. Het brengt gezondheidsrisico's mee voor mens en dier en heeft een negatieve invloed op de biodiversiteit. Na afronding van dit strafrechtelijk onderzoek is het dossier ingeleverd bij het Openbaar Ministerie. Naast een strafblad voor de verdachte heeft de officier van justitie een strafbeschikking van €7.500 opgelegd.

Dit is een uitgave van de

Inspectie Leefomgeving en Transport

Postadres : Postbus 16191
2500 BD Den Haag

Telefoon : 088 489 00 00

Website : www.ilent.nl

Twitter/Instagram : @inspectieLenT